

“TAMAŞAÇI İKİNCİ ŞANSI VERMİR”

Aktyor, ssenarist, prodüser Azər Aydəmir:
“Kino, serialda da çərçivələri dağıtmaq
lazımdır. Mən necə istəyirəm, o cür
yazmalıyam, o cür oynamalıyam”

Foto-Kərim Abbasov / GLOBAL MEDIA GROUP

XANIM AYDIN
xanimaydin@kaspi.az

Bu gün film sektorunda qəribə bir çaxnaşma var. Filmlər çəkilir, ortaya işlər qoyulur, yaxşı və ya pis olmasından asılı olmayaraq sektor inkişaf etməkdədir. Sektorda yeni simalar görünür, parlayır. Onlardan aktyor, ssenarist, prodüser Azər Aydəmir də özünəməxsusluğu, fərqliliyi və həm də obraz müxtəlifliyi ilə seçilir.

OBRAZ RƏNGARƏNGLİYİ, AMPLUAYA SİĞMAMA

Azər obraz rəngarəngliyindən danışdı: “Mahmud və Məryəm” filminin çəkilişi zamanı torpaqdan saray qurulur, saray dağılır və aktyor Aras Bulut İynemli ağlayır. Filmin bu hissəsi 12 dubla çəkilir. Hər dəfə o saray dağılır və o eyni cür ağlayır. Bizim aktyorlardan biri ona yaxınlaşır və ciddi-ciddi sual verir: “Sən 12 dublda necə eyni cür ağladın?” Aras cavab verir: “Oyuncuyum da, ondan”. Yəni bu, bizim işimizdir. Fərqli obrazlar yaratmaq. Mən ssenariyə, rejissora “OK” vermişəmsə, buna hörmətlə yanaşıram. “Youtube”da yeni Azərbaycan filmlərinin şərhlərini oxuyuram. Təhlil ki, Rasim Cəfərlə Günəş Mehdişadənin hər

hansı bir oyununu şərh edirlər. Əgər 5000 şərh varsa, 4999-u budur ki, nə gözəl oynayırlar. Qız nə yaxşı ağladı. Siz heç Bred Pit, yaxud da hər hansı başqa Hollivud aktyoru haqqında “ay nə yaxşı oynayır” yazıldığını görmüsünüz? Bu, onun işidir də, oynamalıdır. Oynaya bilmirsə, deməli, onu çəkən axmaqdır”.

TAMAŞAÇILARIN İNAMI YOXDUR...

“Tamaşaçılardan narazısınız?” sualına isə aktyor belə cavab verdi: “Bəzi tamaşaçılardan narazıyam, amma əlbəttə ki, hamısından yox. Mən özüm də teleməkanı izləyən bir tamaşaçıyam. Onları da başa düşürəm, inam yoxdur. 30 il ərzində teleməkan və kino sənayesi elə vəziyyətə gəldi ki, bütün ölkənin proseslərinin ən axırına salındı. Filmin altından mənə belə bir şərh yazıblar: “Mən elə bilirdim Azərbaycanda “Bəyin oğurlanması”ndan sonra film çəkilməyib”. Təsəvvür edirsiniz? Tamaşaçının nə inamı var, nə də xəbəri ki, filan qədər film çəkilib. Hə, bir də ki, əsas məsələ! Tamaşaçılarımızın çoxu “önyarğılıdır”. Onlardan çox narazıyam. Nəinki Azərbaycan mədəniyyətindən, hər bir

məhsulundan – konfetindən tutmuş meyvəsinə kimi – hər şeydən narazı və önyarğılı bir kütlə var.

Tamaşaçıların bir qismi isə yaxşı layihələrlə yanaşı, bərbadlarını da görüb. “Yumurta” filmini görən tamaşaçıya mən ha yalvarsam da ki, nə olar bir dəfə də “Zəhər tuluğu”na bax, “Axınla aşağı”ya bax, bir başqa yaxşı serialımız var, ona bax, baxmaz. Əlini-qolunu bağlamasan, baxmaz. Mən bu məqamda tamaşaçını başa düşürəm. Çünki təəssürat bir dəfə və birinci dəfə formalaşır. Tamaşaçı çox qəddar yanaşır və ikinci şansı vermir. Tamaşaçının içində həm də bir qərəz də var. Bəziləri axtarır ki, görüm nə tapım ki, söyüm, içimdəki neqativi boşaldım”.

“Xalq hazırda mədəniyyətimizə yuxarıdan aşağı baxır”

Azər Aydəmir sektordakı əsas problemdən də danışdı: “Fikrimcə, mədəniyyət sahəsində – kino, teatr, serial sektorunda əsas problem imic məsələsidir. Biz xalq olaraq ya çox ucuza, ya çox bahalıya qaçıırıq. Biz dəyər verməyi sevirik, tez bezirik və əgər imkanımız varsa, özümüzə ən yaxşısını qıyıırıq. Orta statistikliyi çox da sevən deyilik. İndi incəsənət sahəmiz çox kasıb, çox aşağı səviyyədədir. Ümumən, xalqın düşüncəsi budur ki, aktyor yazıqdır, kasıbdır, dolana bilmir. İmic formalaşmalıdır. Kübarlığın, nəcibliyin okeanı kimi yanaşmalıdırlar aktyora. Bu imici formalaşdırmaq üçün deyəcəksiniz ki, pul lazımdır. Xeyr. İmic yalandan formalaşdırıb maliyyə cəlb etmək

olar. Bunun gözəl nümunəsi instaqram fenomenləri, bloggerlərimizdir. Məsələn, onlar həmin o imici fotolar, bahalı məkanlarda şəkil çəkdirməkləri ilə, guya, gözəl həyat təənnüm etməklə yalandan qazanıblar. Onlara heç belə reklam lazım deyildi, amma ediblər. Buna incəsənətimizin də ehtiyacı var. Xalq hazırda mədəniyyətimizə yuxarıdan aşağı baxır. Teatrlarda 8 manatlıq biletlər yığışdırılmalıdır. Biletlərin qiyməti 50-80 manat olmalıdır. Qoy zal boş olsun, 30 nəfər bahalı geyimlərdə adam gəlsin, şəkil çəksinlər, paylaşsınlar. Madam aldanmağı sevirlər, qoy elə belə olsun. Yəni bütün bu sahəni süni şəkildə bahalaşdırmaq, kübarlaşdırmaq, nəcibləşdirmək lazımdır. Bunu ayrıca fərdlər edə bilər”.

“YORĞANI ÜSTÜMÜZƏ DARTMAQ PROBLEMİMİZ VAR”

Aktyor maddi məsələlərdən də danışdı: “Bu, futbol kimi kollektiv işdir. Futbolumuz necədirsə, kollektiv işimiz də elədir. Yorğanı üstümüzdə dartmaq kimi problemimiz var. Amma bunu da deyim ki, elə kollektivlər var ki, yaradıcı cəhətdən birgə işləyir, bir yerə vururlar. O kollektivlər reklam sahəsində, kreativ şirkətlərdə işləyir. Reklamlarımız super olmasa da, yaxşıdır. Artıq

reklam bazarında istənilən məhsulun təqdimatına çarx çəkmək üçün bizə xaricdən kömək lazım deyil. Rejissor, ssenarist, aktyorlar bir arada qızgın müzakirə aparırlar və ortaya nəticə qoyurlar. Həmin reklamda işləyən kollektivlərə çağırış edirəm: bilirəm, orda çox pul qazanırsınız. Amma barı gəlin kollektiv zəhmətinizi kino, serial sahəsinə də yönəldin. Heç olmasa ildə bir dəfə.

İnanıram ki, o komandalarda bu da çox gözəl alınacaq. Bəzən nəyisə maddiyyətə bağlayırlar. Mən belə düşünürəm. Biz çox səs-küyə səbəb olan “Pərdə” filmini 16.000 manata çəkmişdik. Bu film vaxtında janr etibarını ilə lokomotiv oldu, həvəsləndirdi, janra inamı qaytardı. Bu stilistikaya uyğun film və seriallar ortaya çıxdı. Sanki mövzu qadın dır-dırından zorakılığa keçdi”.